

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИВАТНА УСТАНОВА
ЗАКЛАД ВИЩОЇ ОСВІТИ
«МІЖНАРОДНИЙ ГУМАНІТАРНО-ПЕДАГОГІЧНИЙ
ІНСТИТУТ «БЕЙТ-ХАНА»**

Кафедра педагогіки і психології

РОБОЧА ПРОГРАМА ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

ОДФ 2. 16 ТЕОРІЯ І МЕТОДИКА МУЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ

**галузі знань 01 Освіта
спеціальність 012 Дошкільна освіта**

Дніпро 2024 р.

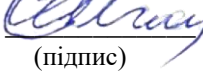
Робоча програма освітнього компонента 2. 16 Теорія і методика музичного виховання розроблена для здобувачів освіти першого (бакалаврського) рівня зі спеціальності 012 Дошкільна освіта

Розробник програми:

Руслана НАЙДА – доктор педагогічних наук, доцент

Робоча програма розглянута та затверджена на засіданні кафедри педагогіки та психології

Протокол від «26» серпня 2024 року № 1

Зав. кафедри Станіслав САПОЖНИКОВ, док. пед. наук, професор
(підпис)

Робоча програма перевірена навчально-методичним відділом «28» серпня 2024 року

Завідувач навчально-методичного відділу Інна ЗЕРКАЛЬ
(підпис)

1. Опис дисципліни

Загальні характеристики дисципліни	Навчальне навантаження з дисципліни		Методи навчання і форми контролю
Галузь знань (шифр, назва) 01 Освіта	Кількість кредитів 3 кредити ЄКТС		Методи навчання: пояснювально-ілюстративний; проблемно-пошуковий; мультимедійний; фасилітації; творче завдання
Спеціальність (код, назва) 012 Дошкільна освіта	Загальна кількість годин		
	<i>Денна - 90</i>	<i>Заочна - 90</i>	
Перший (бакалаврський) рівень	<i>Лекцій:</i>		
	20	4	
	Семінарські (практичні) заняття:		
Обов'язкова	20	8	
	Лабораторні заняття:		
Рік вивчення дисципліни за навчальним планом 4	-	-	
	Індивідуальна робота:		
Семестр 7	-	-	
	Самостійна робота: 50/78 год.		
Тижневе навантаження (год.) аудиторне - 2 самостійна робота 4	Співвідношення аудиторних годин і годин СРС:		Форма підсумкового контролю: іспит
Мова навчання – українська	1:2	1:2	

2. Мета та завдання освітнього компонента

Мета курсу – засвоїти основи професійної діяльності педагога в галузі музичного виховання дошкільників, оволодіти майбутніми педагогами системою знань в галузі теорії та методики музичного виховання, практичними вміннями та навичками з організації і проведення різних форм роботи з музичного виховання в закладі дошкільної освіти.

Завдання курсу:

- ✓ оволодіння майбутніми вихователями основних понять, завданнями та змістом навчальної дисципліни;
- ✓ формування стійкого інтересу до навчальної дисципліни, усвідомлення пріоритетності здійснення музичного виховання дітей;
- ✓ формування у здобувачів освіти практичних умінь і навичок щодо музичної діяльності та проведення всіх організаційних форм роботи з музичного виховання;
- ✓ засвоєння знань та практичних умінь у наданні організаційно-методичної допомоги вихователям;
- ✓ забезпечення оптимальних умов навчання, діяльності і відпочинку дітей дошкільного віку.

Навчальна дисципліна складається з 3-х кредитів.

Очікувані програмні результати навчання:

ПР-1. Розуміти і визначати педагогічні умови, закономірності, принципи, мету, завдання, зміст, організаційні форми, методи і засоби, що використовуються в роботі з дітьми від народження до навчання у школі; знаходити типові ознаки і специфіку освітнього процесу і розвитку дітей раннього і дошкільного віку.

ПР-5. Здійснювати взаємодію в роботі закладу дошкільної освіти, сім'ї та школи. Залучати батьків до організації освітнього процесу з дітьми раннього і дошкільного віку в умовах закладу дошкільної освіти.

ПР-6. Встановлювати зв'язок між педагогічними впливами та досягнутими дітьми результатами.

ПР-7. Планувати освітній процес в закладах дошкільної освіти з урахуванням вікових та індивідуальних можливостей дітей раннього і дошкільного віку, дітей з особливими освітніми потребами та складати прогнози щодо його ефективності.

ПР-8 Вміти складати індивідуальні програми розвитку для дітей з особливими освітніми потребами та необхідні для навчання документи; бути знайомим з універсальним дизайном в освіті та розумним пристосуванням.

ПР-15. Визначати завдання і зміст різних видів діяльності дітей раннього і дошкільного віку на основі програм дошкільної освіти та знань про культурно-історичний досвід українського народу, загальнолюдські культурні та етико-естетичні цінності.

ПР-18. Володіти технологіями організації розвивального предметно ігрового, природно-екологічного, пізнавального, мовленнєвого середовища в різних групах раннього і дошкільного віку.

ПР-20. Враховувати рівні розвитку дітей при виборі методик і технологій навчання і виховання, при визначенні зони актуального розвитку дітей та створенні зони найближчого розвитку.

1.3. Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студент оволодіває такими компетентностями:

I. Загальні:

КЗ-1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

КЗ-2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця в загальній системі знань про природу і суспільство та в розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

КЗ-3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

КЗ-4. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

КЗ-5. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

КЗ-6. Здатність до міжособистісної взаємодії.

КЗ-7. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

КЗ-8. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

КЗ-9. Здійснення безпечної діяльності.

II. Спеціальні (фахові).

КС-1. Здатність працювати з джерелами навчальної та наукової інформації.

КС-2. Здатність до розвитку в дітей раннього і дошкільного віку базових якостей особистості (довільність, самостійність, креативність, ініціативність, свобода поведінки, самосвідомість, самооцінка, самоповага).

КС-3. Здатність до розвитку допитливості, пізнавальної мотивації, пізнавальних дій у дітей раннього і дошкільного віку.

КС-7. Здатність до національно-патріотичного виховання дітей раннього і дошкільного віку (любов до Батьківщини, рідної мови, рідного міста; інтерес і повага до державних символів України, національних традицій, звичаїв, свят, обрядів).

КС-11. Здатність до формування в дітей раннього і дошкільного віку елементарних уявлень про різні види мистецтва і засоби художньої виразності (слово, звуки, фарби тощо) та досвіду самостійної творчої діяльності.

КС-13. Здатність до організації і керівництва ігровою (провідною), художньо-мовленнєвою і художньо-продуктивною (образотворча, музична, театральна) діяльністю дітей раннього і дошкільного віку.

2. Програма навчальної дисципліни

Загальні основи теорії і методики музичного виховання

Тема 1. Предмет і основні завдання методики музичного виховання дошкільників.

Музика як один із видів мистецтва. Предмет та основні завдання курсу. Характеристика основних понять (музичне виховання, музичний розвиток, музична вихованість, музикальність). Основні методи педагогічних досліджень у галузі музичного виховання. Завдання музичного виховання дітей дошкільного віку.

Тема 2. Становлення і розвиток теорії та методики музичного виховання.

. Становлення теорії і практики музичного виховання в дошкільних закладах у 20-х -30- х рр. Вплив психологічних і педагогічних досліджень на розвиток теорії музичного виховання в післявоєнний період. Узагальнення найкращого педагогічного досвіду в 50-70-ті роки. Родинне виховання як джерело формування музично-естетичної культури особистості. Музичне виховання в закладах дошкільної освіти на сучасному етапі. Розвиток музичного виховання у державних і приватних дошкільних закладах різних країн світу.

Тема 3. Індивідуально-диференційований підхід до музичного виховання дітей дошкільного віку

Сутність і характеристика індивідуального підходу в психолого-педагогічній літературі. Індивідуальний підхід– як одна з форм організації освітнього процесу, при якій вибір способів, прийомів, темпу навчання враховує індивідуальні відмінності особистостей, рівень розвитку їх здібностей до навчання. Диференціація навчання як форма організації освітньої діяльності. Внутрішня і зовнішня форми диференціації (В. Крутецький, Ю. Орлов, В.Фірсов та ін.). Індивідуально-диференційований підхід як засіб підвищення ефективності навчання. Психологічне підґрунтя індивідуально-диференційованого підходу у працях С. Рубінштейна і П. Гальперіна. Дослідження проблеми індивідуально-диференційованого підходу (Я.Ковальчук, Н. Литвина, Г. Дикопопська та ін.).

Методика музичного виховання й розвитку дітей дошкільного віку

Тема 4. Основні види музичної діяльності в ЗДО.

Загальна характеристика основних видів музичної діяльності: слухання музики; співи, музично-ритмічні рухи (рухи під музику, танці, музична гра); гра на дитячих музичних інструментах. Основні завдання розділу слухання музики. Музичний репертуар. Навчання співів – один із найсильніших засобів естетичного впливу на особистість. Охорона дитячого голосу. Діапазон. Співацька постава. Вокальні навички. Дихання. Дикція. Розспівування. Рухи під музику. Танці. Види танців: фіксовані, імітаційні та вільні. Музична гра (сюжетна, безсюжетна). Гра на дитячих музичних інструментах (шумові, струнні, духові, клавішно-язичкові, ударно-клавішні, ударні).

Тема 5. Характеристика методів і прийомів музичного виховання, навчання та розвитку дітей дошкільного віку.

Методи і прийоми музично-естетичного виховання. Загальна характеристика: наочні (наочно-слуховий, наочно-зоровий), словесні (бесіда, розповідь, пояснення, роз'яснення), практичні (показ педагогом виконавських прийомів у співах, музично-ритмічних рухах, грі на музичних інструментах і освоєнні їх дітьми, необхідні для музичної діяльності (виконавської й творчої).

Тема 6. Методика навчання основних видів музичної діяльності в кожній віковій групі.

Слухання музики. Методика навчання в кожній віковій групі. Методи і прийоми роботи на заняттях із слухання музики. Співи. Методика навчання в кожній віковій групі. Основні методичні прийоми розвитку співочих навичок (виразне виконання вокального твору музичним керівником, конкретний показ співочих умінь та слово педагога (пояснення, вказівки і т. ін.).

Музично–ритмічні рухи. Методика навчання в кожній віковій групі. Методи і прийоми навчання музично-ритмічних рухів. Методика навчання музичним рухливим іграм. Навчання гри на дитячих музичних інструментах в кожній віковій групі (молодша, середня, старша). Дитячий оркестр – один із видів колективного музикування.

Форми організації дитячої музичної діяльності в закладі дошкільної освіти.

Тема 7. Форми організації музичної діяльності в ЗДО.

Загальна характеристика основних форм музичної діяльності у ЗДО: заняття; музика в повсякденному житті дошкільного закладу; музичне виховання в сім'ї (в родині). Значення занять як форми організації музичної діяльності дітей дошкільного віку. Самостійна музична діяльність дітей. Форми використання музики в повсякденному житті. Значення сімейного виховання як важливого засобу музичного розвитку дітей. Особливості музичного виховання в сім'ї.

Тема 6. Музичні заняття, їх структура і зміст.

Роль і зміст музичних занять. Види і типи музичних занять (фронтальні, групові, індивідуальні, індивідуально-групові); (традиційні, тематичні, бінарні, комплексні, домінантні). Структура і методика проведення музичного заняття у ЗДО, його позитивні та негативні моменти. Планування та облік музичних занять.

Тема 9. Роль музики на святах і розвагах у закладах дошкільної освіти.

Значення свята у закладі дошкільної освіти. Зміст і організація свят. Підготовка та проведення свят. Значення розваг. Їх види і форми (концерт, гра-драматизація, ляльковий театр, тіньовий театр, настільний театр, театр п'яти пальців, вечір ігор, розваг, атракціонів). Роль музики в їх проведенні. Обов'язки ведучого на святі. Проведення святкових ранків.

Керівництво роботою з музичного виховання і розвитку дітей дошкільного віку

Тема 10. Організація роботи з музичного виховання у ЗДО.

Обов'язки завідувача, вихователя-методиста, музичного керівника з питань музичного виховання дошкільників у ЗДО. Роль вихователя в процесі музичного виховання дітей дошкільного віку.

Тема 11. Планування і облік роботи музичного виховання у ЗДО.

Планування роботи з музичного виховання у ЗДО. Види планів. Умови успішного планування роботи з дітьми (знання вимог навчальної програми; знання вимог спеціалізованої або додаткової програми, матеріал якої частково використовується в роботі колективу; знання музичного репертуару для всіх вікових груп і вимоги до його підбору; знання вікових і індивідуальних особливостей дітей, обізнаність з рівнем розвитку музичної вихованості кожної дитини; тісний контакт з членами педагогічного колективу, урахування їх інтересів і можливостей). Облік – важлива умова правильної побудови музично-виховної роботи з дітьми.

Тема 12. Наступність і перспективність в організації музичної діяльності в закладах дошкільної освіти та початкової школи.

Перспективність і наступність – принципи неперервності освіти. Неперервність освіти – як система безперервного навчання і виховання для

досягнення високих освітніх рівнів, забезпечення можливостей постійного духовного самовдосконалення особистості, формування інтелектуального потенціалу як найвищої цінності нації. Наступність – врахування вчителями початкової школи здобутків і досягнень дітей в дошкільній освіті з метою організації природного входження дитини в процес систематичного навчання і виховання, спілкування більш високого гатунку в умовах нового соціального середовища (це знання програм, змісту й методик дошкільної освіти, базових досягнень щодо розвитку дітей старшого дошкільного віку за різними видами їхньої музичної діяльності та музичної вихованості).

4. Структура навчальної дисципліни (заочна форма навчання)

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	ср
1	2	3	4	5	6	7
Загальні основи теорії і методики музичного виховання						
Тема 1. Предмет і основні завдання методики музичного виховання дошкільників.	10	2				8
Тема 2. Становлення і розвиток теорії та методики музичного виховання. Структура етносу.	8					8
Тема 3. Індивідуально-диференційований підхід до музичного виховання дітей дошкільного віку.	10		2			8
Усього:	28	2	2			24
Методика музичного виховання й розвитку дітей дошкільного віку						
Тема 4. Основні види музичної діяльності в ЗДО.	8		2			6
Тема 5. Характеристика методів і прийомів музичного виховання, навчання та розвитку дітей дошкільного віку.	6					6
Тема 6. Методика навчання основних видів музичної діяльності в кожній віковій групі.	6					6
Усього:	20		2			18
Форми організації дитячої музичної діяльності в закладі дошкільної освіти						
Тема 7. Форми організації музичної діяльності в ЗДО.	8	2				6
Тема 8. Музичні заняття, їх структура і зміст. Види занять.	8		2			6
Тема 9. Роль музики на святах і розвагах у закладах дошкільної освіти.	6					6
Тема 10. Організація роботи з музичного виховання в ЗДО.	6					6
Тема 11. Планування і облік роботи музичного виховання в ЗДО.	8		2			6

Тема 12. Наступність і перспективність в організації музичної діяльності в закладах дошкільної освіти та початкової школи.	6					6
Усього:	42	2	4			36
Разом:	90	4	8	-	-	78

**Структура навчальної дисципліни
(денна форма навчання)**

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	ср
1	2	3	4	5	6	7
Загальні основи теорії і методики музичного виховання						
Тема 1. Предмет і основні завдання методики музичного виховання дошкільників.	9	2	2			5
Тема 2. Становлення і розвиток теорії та методики музичного виховання. Структура етносу.	9	2	2			5
Тема 3. Індивідуально-диференційований підхід до музичного виховання дітей дошкільного віку.	4	2	2			
Усього:	22	6	6			10
Методика музичного виховання й розвитку дітей дошкільного віку						
Тема 4. Основні види музичної діяльності в ЗДО.	7	2				5
Тема 5. Характеристика методів і прийомів музичного виховання, навчання та розвитку дітей дошкільного віку.	7	2				5
Тема 6. Методика навчання основних видів музичної діяльності в кожній віковій групі.	6		6			
Усього:	20	4	6			10
Форми організації дитячої музичної діяльності в закладі дошкільної освіти						
Тема 7. Форми організації музичної діяльності в ЗДО.	7	2				5
Тема 8. Музичні заняття, їх структура і зміст. Види занять.	11	2	4			5
Тема 9. Роль музики на святах і розвагах у закладах дошкільної освіти.	7	2				5
Тема 10. Організація роботи з музичного виховання в ЗДО.	7	2				5
Тема 11. Планування і облік роботи музичного виховання в ЗДО.	9	2	2			5
Тема 12. Наступність і перспективність в організації музичної діяльності в закладах дошкільної освіти та початкової школи.	7		2			5
Усього:	48	10	8			30
Разом:	90	20	20	-	-	50

5. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
1.	Види музичної діяльності (слухання музики, співи, музично-ритмічні рухи, гра на музичних інструментах).	4	2
2.	Методика навчання основних видів музичної діяльності в кожній віковій групі	4	
3.	Форми організації музичної діяльності в ЗДО	4	2
4.	Музичні заняття, їх структура і зміст	4	2
5.	Планування і облік роботи музичного виховання в ЗДО	4	2
Всього		20	8

6. Самостійна робота

1. Аналізуючи пісні, визначте зв'язок літературного та музичного текстів. Установити можливість впливу пісень на моральне виховання дітей.

2. Проаналізуйте музичні твори різноманітної тематики і жанрів. Розкрийте їх пізнавальне значення для розумового розвитку дітей. Народна педагогіка про виховання і навчання дітей дошкільного віку засобами мистецтва.

3. Родинне виховання як джерело формування музично-естетичної культури особистості.

4. Порівняльний аналіз діючих програм навчання і виховання дітей («Дитина 2022р.; «Українське дошкілля», БКДО 2021, освітній напрям «Дитина у світі мистецтва»).

5. Покажіть послідовність в ускладненні програмових вимогам повіковим групам (вибірково по розділам).

6. Аналіз музичного матеріалу для слухання музики в різних вікових групах.

7. Аналіз пісенного репертуару (в молодшій, середній, старшій групах).

8. Музичний репертуар музично-ритмічних рухів (вправи, таночки, хороводи, музичні ігри: народні, рухливі, зі співом).

9. Репертуар для гри на дитячих музичних інструментах в кожній віковій групі.

10. Методична розробка проведення слухання програмового музичного твору.

11. Процес формування музичного слуху при навчанні дітей співу.

12. Розкрийте основні принципи ускладнення програмових вимог з формування музично-ритмічних і рухових навиків у дітей раннього і дошкільного віку.

13. Які музичні здібності розвиваються в грі на дитячих музичних інструментах?

14. Охарактеризуйте музично-дидактичні ігри та посібники, що використовуються для розвитку основних музичних здібностей.

15. Проаналізуйте зміст однієї з музично-дидактичних ігор і оцініть її як засіб розвитку музично-сенсорних здібностей.

16. Підготовка сценаріїв ігор для використання їх у музичній діяльності.
17. Виготовити музично-дидактичну гру.
18. Значення музики в повсякденному житті дітей.
19. Виявлення мотивів і джерел прояву самостійної музичної діяльності, розроблення методичних рекомендацій для батьків і вихователів з розвитку музичних інтересів дітей.
20. Розробити тести і запитання для виявлення самостійної музичної творчості дітей дошкільного віку.
21. Підбір і аналіз сюжетно-рольових і дидактичних ігор для виявлення індивідуальних самостійних творчих проявів дітей.
22. Охарактеризуйте роль вихователя в процесі проведення музичних занять.
23. Розроблення плану одного із видів музичних занять для дітей певної вікової групи (на вибір). Аналіз плану.
24. Розробити конспект заняття із навчання гри на музичних інструментах в ансамблі і в оркестрі.
25. Розробити святковий сценарій (на вибір).
26. Складання приблизної програми концерту, сценарію гри-забави, гри-драматизації, вечора жартів, загадок тощо.
27. Підготувати для аудиторного прослуховування один з найулюбленіших дитячих музичних творів. Скласти до нього анотацію (автор, історія створення, виконавець...). Обґрунтувати даний вибір.
28. Підготовка матеріалів для інформаційного куточка «Музика і діти».
29. Планування й облік роботи музичного керівника та вихователя.
30. Підготувати консультацію для вихователів «Як організувати музичний куточок у групі?».
31. Складіть приблизний перспективний план використання музики в повсякденному житті (на два місяця).
32. Складіть план музичних занять для дітей різних вікових груп (на вибір).

7. Методи навчання

Словесні, наочні, практичні, практико-теоретичні, пояснювально-ілюстративні, репродуктивні, частково-пошукові, проблемні, дослідницькі, індуктивні, дедуктивні; активні методи навчання: метод проєктів, моделювання професійних ситуацій, рольові та ділові ігри, проведення «круглих столів», мозковий штурм, карта ідей, хронологія, «Плюси й мінуси», Кейс-метод (метод case-study або метод конкретних ситуацій).

Технології: інформаційно-комунікаційні, комунікативно-мовленнєві, соціально-комунікативні, розвивальні, діагностичні, пропедевтичні, особистісно орієнтовані, діяльнісні, диференційованого навчання, методики виховного спрямування.

8. Методи контролю

Методи усного контролю: індивідуальне опитування, фронтальне опитування, співбесіда;

Методи письмового контролю: письмове тестування, есе;

Методи комп'ютерного контролю: тестові програми;

Методи самоконтролю: уміння самостійно оцінювати свої знання, самоаналіз.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

За шкалою ECTS	За шкалою	Оцінка за національною шкалою	
		Іспит	Залік
A	90 – 100 (відмінно)	5 (відмінно)	Зараховано
B	80-89 (дуже добре)	4 (добре)	
C	65-79 (добре)	3 (задовільно)	
D	55-64 (задовільно)		
E	50-54 (достатньо)		
FX	35-49 (незадовільно)	2 (незадовільно)	Не зараховано
F	1-34 (неприйнятно)		

9. Методичне забезпечення

Опорні конспекти, методичні розробки до проведення практичних занять, опорні конспекти і методичні розробки до проведення самостійної позааудиторної роботи, інструкції до проведення практичних робіт, навчальні посібники, нормативні документи, ілюстративні матеріали, навчальні комп'ютерні програми.

10. Рекомендована література

1. Базовий компонент дошкільної освіти (нова редакція) // Наказ МОН №33 від 12.01.2021/

https://mon.gov.ua/storage/app/media/rizne/2021/12.01/Pro_novu_redaktsiyu%20Bazovooho%20komponenta%20doshkilnoyi%20osvity.pdf

2. Ветлугіна Н. О. Методика музичного виховання в дитячому садку. [підруч.]. Київ : Слово. 2005. 232 с.

3. Лісовська Т. А. Теорія і методика музичного виховання : навчально-методичний посібник. Миколаїв : видавець Румянцева Г. В., 2022. 330 с.

4. Програма розвитку дитини дошкільного віку «Українське дошкілля» / О. І. Білан; за заг. ред. О. В. Низковської. Тернопіль «Мандрівець», 2017, 256 с.

5. Програма розвитку дитини дошкільного віку « Я у Світі» [нова редакція]. У 2ч. Ч.ІІ. Від трьох до шести [семи] років / Аксьонова О.П., Аніщук А.М., Артемова Л.В. [та ін.]; наук.кер. О. Л. Кононко. Київ : ТОВ «МЦФЕР-Україна», 2019. 452 с.

6. Освітня програма «Впевнений старт» для дітей старшого дошкільного віку / [Н. В. Гавриш, Т. В. Панасюк, Т. О. Піроженко, О. С. Рогозянський, О. Ю. Хартман, А. С. Шевчук]; За заг. наук. ред. Т. О. Піроженко. Київ : Українська академія дитинства, 2017. 80 с.

7. Шоломович С. Методика музичного виховання в дитячому садку. [підруч.]. Київ : Слово. 2008. 158 с.